

آیین‌نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاه‌ها

مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۱۶

با اصلاحات و الحاقات بعدی

هدف: این آیین‌نامه به منظور ارتقای سطح ایمنی در کارگاه‌های مشمول و نظام‌مند نمودن بکارگیری افراد شایسته و واجد صلاحیت در زمینه ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از کار و برای مینیمم‌سازی نیروی انسانی و منابع مادی کشور تدوین گردیده است.

دامنه شمول: این آیین‌نامه به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین و برای تمامی کارگاه‌های مشمول این قانون لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۱- کارفرما مکلف است به منظور اجرای آیین‌نامه‌های ایمنی و حفاظت فنی مصوب شورای عالی حفاظت فنی، با توجه به شرایط و مخاطرات کارگاه و بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱)، افرادی را که مطابق این آیین‌نامه تأیید صلاحیت شده‌اند را به عنوان مسئول / مسؤولان ایمنی بکارگیری نماید.

تبصره ۱- تمامی افرادی که با یکی از عناوین: مسؤول حفاظت فنی، افسر ایمنی، ناظر ایمنی، رابط ایمنی، همیار ایمنی، کارشناس ایمنی در کارگاه‌ها فعالیت می‌نمایند، مشمول این آیین‌نامه بوده و لازم است صلاحیت نامبردگان توسط اداره بازرسی کار بررسی و پس از اخذ تأییدیه، در کارگاه عهده‌دار وظایف محوله مندرج در این آیین‌نامه گردند.

ماده ۲- سیاست‌گذاری و تعیین اولویت جذب و نحوه حضور مسؤول / مسؤولان ایمنی در کارگاه‌های مشمول، بر اساس وسعت کارگاه، تعداد کارگران شاغل، نوع فعالیت و مخاطرات موجود، به جز مواردی که در آیین‌نامه‌ها و مقررات قانونی مربوطه الزام گردیده، بر اساس ضوابطی خواهد بود که توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان کارگر و کارفرما در شورای عالی حفاظت فنی و اداره کل بازرسی کار تدوین و توسط مدیرکل بازرسی کار ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۳- احراز و صدور تأییدیه صلاحیت برای مسؤول ایمنی، مطابق جدول پیوست شماره (۲) این آیین‌نامه، توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان (اداره بازرسی کار) انجام می‌شود.

تبصره ۱- تأییدیه صلاحیت مسؤول ایمنی با امضای رییس بازرسی کار استان و برای مدت دو سال صادر خواهد شد.

تبصره ۲- تمدید مجدد صلاحیت مسؤول ایمنی، با بررسی مستندات ارائه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره‌های آموزشی و بازرسی از محل کارگاه توسط بازرس کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۳- در صورت اعتراض متقاضی به عدم تأیید صلاحیت، نظر مدیرکل استان اعلام و در صورت اعتراض مجدد، موضوع توسط اداره کل بازرسی کار بررسی و اعلام نظر قطعی خواهد گردید.

تبصره ۴- بخش‌های غیرحاکمیتی فرآیند تأیید صلاحیت، بنابر تشخیص اداره کل بازرسی کار و مطابق مقررات جاری کشور، قابل واگذاری به بخش غیردولتی خواهد بود.

ماده ۴- مسؤول / مسؤولان ایمنی موظف به گذراندن دوره‌های آموزش عمومی و بازآموزی تخصصی خواهند بود که توسط مرجع ذیصلاح موضوع آیین‌نامه آموزش ایمنی کارگران، کارفرمایان و کارآموزان و با هماهنگی اداره کل بازرسی کار تعیین و توسط مجریان آموزشی ذیصلاح برگزار می‌گردد.

تبصره ۱- افرادی که گواهینامه قبولی در آزمون‌های ادواری دوره عمومی ایمنی که توسط مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار برگزار می‌گردد را ارائه نمایند، از شرط ارائه گواهینامه دوره عمومی معاف می‌باشند.

تبصره ۲- هزینه‌های مربوط به دوره‌های آموزشی و بازآموزی مورد نیاز مسؤول / مسؤولان ایمنی شاغل در کارگاه، توسط کارفرمای مربوطه پرداخت خواهد گردید.

ماده ۵- کارفرما مکلف است ظرف مدت یک سال نسبت به تطبیق شرایط مسؤول / مسؤولان ایمنی کارگاه، که قبل از تصویب این آیین‌نامه مشغول بکار بوده‌اند، با مفاد آیین‌نامه اقدام نماید.

تبصره ۱- افرادی که قبل از تصویب این آیین‌نامه، با عنوان مسؤول ایمنی در کارگاه مشغول بکار بوده‌اند، با ارائه گواهی سابقه، از شرط احراز رشته تحصیلی معاف می‌باشند.

ماده ۶- کارفرما مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا گزارش عملکرد مسؤول ایمنی بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱) این آیین‌نامه، در پایان هر فصل به صورت مکتوب و یا از طریق سامانه الکترونیکی که به همین منظور طراحی خواهد شد، به واحد بازرسی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال نماید.

تبصره ۱- سامانه گزارش عملکرد ظرف مدت یکسال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و اجرا خواهد گردید.

ماده ۷- در خصوص افرادی که بدو در کارگاه شاغل می‌گردند، کارفرما مکلف است پس از اعلام تأیید صلاحیت مسؤول ایمنی، با نامبردگان قرارداد کار منعقد و یک نسخه از آن را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال و یا در سامانه‌ای که اعلام خواهد شد، ثبت نماید.

ماده ۸- کارفرما مکلف است در صورت قطع رابطه کاری با مسؤول ایمنی، مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل (بازرسی کار) اعلام و بلافاصله نسبت به جایگزینی فرد واجد شرایط اقدام نماید بطوری که تحت هیچ شرایطی کارگاه بدون مسؤول ایمنی نباشد.

آیین‌نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاه‌ها - مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۱۶

ماده ۹ - مسؤولیت اجرای شرح وظایف مسؤول ایمنی که در این آیین‌نامه ذکر گردیده بعهدہ کارفرما بوده و بکارگیری شخص یا اشخاص مذکور رافع مسؤولیت‌های قانونی کارفرما در قبال وظایف محوله براساس قانون کار و سایر قوانین و مقررات دیگر نخواهد بود.

این آیین‌نامه مشتمل بر ۹ ماده و ۹ تبصره به استناد مواد ۸۵، ۸۶، ۹۱ و ۱۷۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۳۱/۱/۱۳۹۴ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۶/۲/۱۳۹۴ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید.

پیوست شماره ۱ - شرح وظایف مسؤول ایمنی

۱. همکاری و تشریک مساعی با بازرسان کار.

۲. شناسایی و مستند نمودن آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ایمنی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با قوانین مقررات مذکور

۳. شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تهیه برنامه‌های پاسخگویی و کنترل خطرات موجود در کارگاه.

۴. پیگیری برنامه‌های مربوط به اقدامات اصلاحی و بهبود شرایط ایمنی در کارگاه و نظارت بر اجرای آنها

۵. تدوین برنامه عملیاتی به منظور بازرسی مستمر از فرآیند انجام کار و شرایط کار کارگران کارگاه در خصوص ایمنی و مستند نمودن نتایج و اعلام به مدیریت و پیگیری تصمیمات مدیریتی.

۶. ثبت آمار حوادث ناشی از کار و گزارش آن به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و همچنین تجزیه و تحلیل آنها به منظور جلوگیری از تکرار موارد مشابه.

۷. همکاری در زمینه نیازسنجی، آموزش و سنجش اثر بخشی آموزش‌های ایمنی کارگران کارگاه و همچنین انجام اقداماتی در زمینه فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی موضوعات مرتبط با ایمنی.

۸. نیازسنجی، نظارت بر خرید، آموزش، تحویل و استفاده از وسایل حفاظت فردی و همچنین بازدید و معاینه وسایل مذکور جهت جایگزینی تجهیزات معیوب در کارگاه.

۹. نظارت بر نظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین‌آلات و ابزار کار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تشریک مساعی در تطابق صحیح کار و کارگر در محیط کار و همچنین نظارت بر مدیریت تغییر در کارگاه

۱۰. تهیه و تدوین دستورالعمل‌های ایمنی و حفاظت فنی برای تمامی دستگاه‌ها و ابزارها و نظارت بر رعایت دستورالعمل‌های مذکور

۱۱. شناسایی اعمال نایمن جهت ایراد تذکرات و تشویق و ایجاد انگیزه مناسب برای اعمال و رفتاری من در کارگران و پیشنهادات لازم در این خصوص به کارفرما

۱۲. همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری و همچنین برگزاری مانورهای آمادگی در شرایط اضطراری

۱۳. اعلام نظر در امور ایمنی پیمانکاران بکار گرفته شده در کارگاه و ایجاد همکاری لازم و مناسب با پیمانکاران در جهت رعایت قوانین و مقررات ایمنی توسط نامبردگان و ارایه گزارش به کارفرما

۱۴. شرکت در جلسات آموزشی و بازآموزی، همایش‌ها و جلسات مرتبط با موضوع ایمنی و بهداشت در کارگاه

۱۵. پیگیری در جهت اخذ گواهینامه‌های ایمنی لازم برای وسایل و تجهیزات مطابق با آیین‌نامه‌های مرتبط نظیر ارت، دیگ بخار و

۱۶. تهیه MSDS مواد شیمیایی مطابق فرمت‌های استاندارد و در دسترس قرار دادن آن برای افراد در معرض

۱۷. اخذ، مستند نمودن و بررسی گزارشات، شکایات و اعتراضات وارده در خصوص مسایل ایمنی و ارجاع موضوع به کمیته و افراد مسؤول در کارگاه برای تصمیم‌گیری

۱۸. انجام سایر وظایف محوله در حوزه ایمنی

پیوست شماره ۲ - شرایط صدور تأییدیه برای فعالیت مسؤول ایمنی

الف. ارایه مدارک زیر:

۱. معرفی‌نامه از کارگاه متقاضی

۲. تکمیل فرم ثبت نام به همراه: یک قطعه عکس ۳*۴، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات مطابق رشته‌های جدول ذیل

۳. گواهی قبولی در دوره‌های آموزشی ذیل:

دوره عمومی ایمنی یا گواهی قبولی در آزمون ادواری

دوره شناسایی خطر و ارزیابی ریسک (Risk assessment)

شرکت در جلسه توجیهی شرح وظایف

دوره تخصصی ایمنی (برای تأیید صلاحیت مجدد)

ب - تصویر قرارداد کار با کارفرما مطابق جدول ذیل:

ردیف	مقطع تحصیلی	دوره عمومی (اولیه)	تخصصی (بازآموزی)	تجربه کاری مرتبط براساس لیست بیمه	نحوه حضور برحسب تعداد کارگران کارگاه (نفر)	ملاحظات
۱	دوره عمومی (اولیه)	بازآموزی	بیمه	کمتر از ۲۵ نفر	۴۹- ۹۹- ۲۴۹- ۵۰۰- بیشتر از ۵۰۰	

۱	دپلم ترجیحاً فنی	*	*	۲ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۲	کاردان فنی	*	*	۱ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۳	کاردان ایمنی و رشته‌های زیرمجموعه	-	*	-	تمام وقت / تمام پاره وقت	-	-	-	تمام وقت	تمام وقت / تمام پاره وقت
۴	کارشناس فنی مهندسی و علوم پایه (فیزیک، شیمی)	*	*	۱ سال	تمام وقت / تمام پاره وقت	-	-	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت / تمام پاره وقت
۵	کارشناس ایمنی و بالا تر و رشته زیر مجموعه	-	*	-	تمام وقت / تمام پاره وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت / تمام پاره وقت

